

การศึกษาระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม กรณีศึกษานักท่องเที่ยว
ชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา

The Study of the Importance of Muslim-Friendly Accommodation: A
Case Study of Malaysian Travelers in Songkhla

อุไหมรี หวังน๊ะ   U-mairee Wangnah
วันอามีน่า บอสตันอลี   Wanimina Bostan Ali

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง การศึกษาระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมกรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลาซึ่งได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลและศึกษาระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมลายูเซียที่เป็นมุสลิมในจังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมทั้งสถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมุติฐานการวิจัย ได้แก่ ค่า t-test, F-test.

ผลการศึกษา พบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรต่อมุสลิมของนักการท่องเที่ยวมุสลิมชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา ที่แตกต่างกัน และวิเคราะห์ระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรต่อมุสลิมของนักการท่องเที่ยวมุสลิมชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่พัก ด้านร้านอาหาร ด้านสปา พบว่า ทั้ง 3 ด้าน ส่งผลต่อระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรต่อมุสลิมของนักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

E-mail: wangnah2540@gmail.com

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันอามีน่า บอสตัน อลี

E-mail: wanamina.w@psu.ac.th

ABSTRACT

A research study on The Study of the Importance of Muslim-Friendly Accommodation: A Case Study of Malaysian Travelers in Songkhla. It is quantitative research. The population used in this research is Malaysian Travelers in Songkhla. Data collection was carried out from 400 questionnaires and the statistics of this analysis included Frequency, Percentage, Average, Standard Deviations, t-test, F-test.

The study analysis of personal factors of Malaysian Muslim tourists in Songkhla Province found that personal factors were different. There is a high level of priority for Muslim-friendly accommodation for Malaysian tourists in Songkhla. different and analyzing the importance of Muslim-friendly accommodations of Malaysian tourists in Songkhla Province in all 3 aspects, namely accommodations, restaurants, and spas. Muslims of Malaysian tourists in Songkhla

บทนำ

จากจำนวนประชากรมุสลิมที่มีมากถึง 1 ใน 4 ของประชากรโลกและมีแนวโน้มที่จะมีสัดส่วนในประชากรโลกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับศักยภาพทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นในโลกมุสลิม ส่งผลให้การท่องเที่ยวฮาลาล (Halal Tourism) ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนาอิสลามเริ่มเข้ามามีบทบาทและเป็นที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งการขยายตัวของนักท่องเที่ยวมุสลิมก็จะนำไปสู่ความต้องการของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวฮาลาลที่มีความหลากหลายมากขึ้น อาทิ สายการบินฮาลาล ร้านอาหารฮาลาล และโรงแรมฮาลาล คาดการณ์ได้ว่าหลังจากการได้รับวัคซีนโควิดครอบคลุมหลายภูมิภาคมากยิ่งขึ้น การท่องเที่ยวจะกลับมาขยายตัวได้ดีอีกครั้ง ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของกลุ่มโลกมุสลิมจึงเป็นประเด็นที่หลายประเทศน่าจะกลับมาให้ความสนใจอีกครั้ง (สำนักงานพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

สงขลา เป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย อีกทั้งยังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยเฉพาะพื้นที่ของจังหวัดสงขลามีทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติมีศักยภาพเป็นจุดเด่นที่สำคัญ ทั้งยังมีอาณาเขตขนาดใหญ่เป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวของภาคใต้ตอนล่างและมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกให้นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะชาวมาเลเซียที่นิยมเดินทางโดยการขับรถส่วนตัวเข้ามาทางด้านสะเดา ด้านปาดังเบซาร์ ด้านสนามบินนานาชาติหาดใหญ่ และด้านบ้านประกอบ ทำให้หาดใหญ่และบริเวณด้านนอกกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสงขลา โดยมีจุดขายในเรื่องของการความเป็นศูนย์กลางทางการค้าสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ประกอบกับ

ประเทศไทยและประเทศมาเลเซียมีการติดต่อค้าขายกันและประชากรในจังหวัดชายแดนใต้ส่วนหนึ่งนับถือศาสนาอิสลาม โดยมีวัฒนธรรมวิถีชีวิตความเชื่อในศาสนาอิสลามของทั้งสองประเทศที่คล้ายคลึงกันมากสำหรับประชากรมุสลิม ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิมจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากศาสนาอื่น เช่น การปฏิบัติศาสนกิจ การรับประทานอาหารฮาลาล การบริการด้านที่พัก และจังหวัดสงขลานั้นว่าเป็นจังหวัดที่มีที่พักมากเป็นอันดับ 4 จาก 14 จังหวัด รองจากจังหวัดภูเก็ต กระบี่ และสุราษฎร์ธานี โดยจังหวัดสงขลาที่มีที่พักพร้อมบริการนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมมากกว่า 13 โรงแรม ดังนั้นจึงนับได้ว่าจังหวัดสงขลาที่มีความพร้อมในการให้บริการนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมทั้งในประเทศและต่างประเทศ (ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวฮาลาลเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจห้าไฟล์, 2561: ระบบออนไลน์)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษางานวิจัยในเรื่อง การศึกษาระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา โดยมุ่งศึกษาในปัจจุบันส่วนบุคคลและศึกษาระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมของนักท่องเที่ยวชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการโรงแรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการศึกษาระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงการศึกษาระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวมลายูเซียในจังหวัดสงขลา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับด้านประชากรศาสตร์

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2549) กล่าวว่า ลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย อายุ เพศ ขนาดครอบครัว สถานภาพครอบครัว รายได้ อาชีพ การศึกษา สิ่งเหล่านี้เป็นเกณฑ์นิยมใช้ในการแบ่งส่วนตลาดลักษณะประชากรศาสตร์เป็นลักษณะที่สำคัญและสถิติที่วัดได้ของประชากรที่ช่วยกำหนดตลาดเป้าหมายในขณะที่ลักษณะทางด้านจิตวิทยาและสังคมวัฒนธรรมนั้นช่วยอธิบายถึงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมายเท่านั้น ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์สามารถเข้าถึงและมีประสิทธิผลต่อการกำหนดตลาดเป้าหมายรวมทั้งง่ายต่อการวัดมากกว่าตัวแปรอื่น โดยตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

อายุ (Age) เนื่องจากผลิตภัณฑ์จะสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มบริโภคที่มีอายุต่างกันนักการตลาดจึงใช้ประโยชน์จากอายุเป็นตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างของส่วนตลาด

เพศ (Sex) เป็นตัวแปรในการแบ่งส่วนตลาดที่สำคัญเช่นกัน นักการตลาดควรต้องศึกษาตัวแปรตัวนี้อย่างรอบคอบเพราะในปัจจุบันนี้ตัวแปรทางด้านเพศมีการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมผู้บริโภคและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากการที่สตรีทำงานมากขึ้น

ลักษณะครอบครัว (Marital status) ลักษณะครอบครัวมีลักษณะครอบครัวเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการใช้ความพยายามทางการตลาดมาโดยตลอดและมีความสำคัญยิ่งขึ้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยผู้บริโภคนักการตลาดจะสนใจจำนวนและลักษณะของบุคคลในครัวเรือนที่ใช้สินค้าใดสินค้าหนึ่งและยังสนใจในการพิจารณาลักษณะด้านประชากรศาสตร์และโครงสร้างด้านสื่อที่เกี่ยวข้องกับผู้ตัดสินใจในครัวเรือนเพื่อช่วยในการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดให้เหมาะสม

รายได้ การศึกษา อาชีพ และสถานะภาพ (Income, education occupation and status) รายได้ การศึกษา อาชีพ และสถานะภาพเป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดส่วนครองตลาด โดยทั่วไปนักการตลาดจะสนใจผู้บริโภคที่มีความร่ำรวยแต่อย่างไรก็ตามคนที่มียาได้ปานกลางและรายได้ต่ำจะเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ปัญหาสำคัญในการแบ่งส่วนตลาดโดยถือเกณฑ์รายได้อย่างเดียวคือรายได้จะเป็นตัวชี้การมีหรือไม่มีความสามารถในการจ่ายสินค้า

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์ สรุปได้ว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่สำคัญ จะประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานะภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งบุคคลที่มีลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันย่อมส่งผลให้มีความต้องการและการตัดสินใจที่แตกต่างกันซึ่งในงานวิจัยนี้นอกจากจะศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แล้ว ยังรวมไปถึงประเทศที่อยู่อาศัยของนักท่องเที่ยวมุสลิมการตัดสินใจมาท่องเที่ยวเพื่อเห็นถึงปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรมความชอบส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปใช้ในการกำหนดแผนกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มประชากรศาสตร์

แนวคิดเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาสำคัญศาสนาหนึ่งของโลกมีคนนับถือประมาณ 1,600 ล้านคน นับว่ามีจำนวนมากที่สุด เป็นอันดับสองของโลก มีพื้นที่รวมของกลุ่มประเทศมุสลิมทั้งหมดประมาณ 34,722,286 ตารางกิโลเมตร ตั้งแต่ลอมงิจูด 141 องศาตะวันออก ทางด้านตะวันออกของเขตพรมแดนประเทศอินโดนีเซียทอดยาวไปถึงลอมงิจูด 17.29 องศาตะวันตก ณ กรุงดาการ์ประเทศเซเนกัล (Senegal) ซึ่งอยู่ในภาคตะวันตกของทวีปแอฟริกาจนถึงละติจูด 55.26 องศาเหนือบริเวณเส้นเขตแดนตอนเหนือของประเทศคาซัคสถานทอดยาวเรื่อยไปจนถึงเส้นเขตแดนทางตอนใต้ของประเทศแทนซาเนียที่ละติจูด 14.44 องศาใต้ ในโลกของเราที่มีจำนวนประเทศรวมทั้งสิ้น 195 ประเทศ เป็นประเทศมุสลิมกว่า 67 ประเทศ ในประเทศไทยมีศาสนาอิสลามเข้ามาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ศาสดาของศาสนาอิสลาม คือ มุฮัมมัด (สถาบันเผยแพร่อัลลอฮ์, 2559)

ปัจจุบันประชาคมอาเซียนมีจำนวนประชากรโดยประมาณ 600 ล้านคน มีประชากรชาวมุสลิมราว 400 ล้านคน โดยอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีประชากรมุสลิมมากที่สุดในอาเซียน อีกทั้งยังมากที่สุดในโลกราว 240 ล้านคน คิดเป็น 15% ของประชากรมุสลิมทั่วโลก นอกจากประเทศอินโดนีเซียแล้ว ประเทศมาเลเซียและประเทศบรูไนก็มีประชากรมุสลิมเกินกว่าครึ่งของประชากรในประเทศ โดยมาเลเซียมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามมากกว่า 60% จากจำนวนประชากร 30 ล้านคน ในขณะที่บรูไน 70% ของประเทศ มีประชากรในประเทศ 4.3 แสนคนเป็นชาวมุสลิม

แนวคิดเกี่ยวกับที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิม

โรงแรมที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมหรือโรงแรมฮาลาล คือ การบริการที่พักหรือสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงแรมโดยคำนึงถึงความต้องการตามความเชื่อของนักเดินทางชาวมุสลิมคำศัพท์ต่างๆ เพื่ออ้างถึงโรงแรมที่ปฏิบัติตามคำสอนของอิสลาม โรงแรมที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมและโรงแรมที่ปฏิบัติตามหลักชะรีอะห์ (Nurul Aini Samian, 2018)

โรงแรมที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม หมายถึง โรงแรมที่มีลักษณะเฉพาะของอิสลามที่สามารถให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่เป็นมิตรกับลูกค้าชาวมุสลิมมากขึ้น เช่น สัญลักษณ์บอกทิศ กิบลัต ความพร้อมของอุปกรณ์ละหมาด มีอาหารฮาลาล/รายชื่อ ร้านอาหารที่ให้บริการอาหารฮาลาล การงดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณโรงแรมและมีมัสยิดในบริเวณโรงแรม (Nurul Aini Samian, 2018)

โรงแรม หมายถึง บ้านชั่วคราวสำหรับผู้มาเยือน (Din,1989) และคาดว่าจะให้บริการต้อนรับที่ดีเพื่อความยั่งยืนในระยะยาว การต้อนรับแขกไม่ใช่เรื่องใหม่ในการสอนอิสลามของท่านศาสดา มุฮัมมัด SAW การต้อนรับแขกอย่างอบอุ่นได้รับการส่งเสริมและกลายเป็นประเพณีแท้จริงมันเป็นขนานและนำไปปฏิบัติจะได้รับรางวัล (Safire-Rahman, 2002)

ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีให้ในโรงแรมที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม ซึ่งโรงแรมหลายแห่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกโดยปรับให้เหมาะกับความต้องการของนักเดินทางชาวมุสลิมจากห้องละหมาดไปจนถึงบริการอาหารฮาลาล องค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ที่ทำให้โรงแรมเป็นมิตรกับชาวมุสลิม (Your Muslim Food & Travel Guide, 2023)

1. ห้องละหมาด

โรงแรมจะต้องให้บริการห้องละหมาดที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการทางศาสนาของชาวมุสลิม โดยเฉพาะพื้นที่เหล่านี้มักจะต้องมีพรมสะอาดสำหรับทำละหมาด (ละหมาด) และสิ่งของอื่นๆ เช่น เครื่องซัติกทางกิบลัต

2. อาหารฮาลาล

ปัจจุบันโรงแรมหลายแห่งมีเมนูอาหารที่จัดทำขึ้นตามบทบัญญัติอาหารอิสลาม โดยเฉพาะอาหารเหล่านี้จะต้องใช้วัตถุดิบที่ผ่านการรับรองฮาลาลเท่านั้น เช่น ไก่ ปลา และผักที่ผ่านการเชือดตามกฎหมายอิสลาม

3. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อย

โรงแรมที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมมักจะบังคับใช้ระเบียบการแต่งกายที่กำหนดให้ผู้เข้าพักปกปิดร่างกายตั้งแต่หน้าอกลงไป สิ่งนี้เกิดขึ้นด้วยความเคารพสำหรับผู้ที่ปฏิบัติตามค่านิยมและแนวทางปฏิบัติดั้งเดิมของอิสลาม โดยรวมแล้วสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ช่วยให้นักท่องเที่ยวชาวมุสลิมสามารถเพลิดเพลินกับการเข้าพักในโรงแรมได้อย่างสะดวกสบายโดยไม่กระทบต่อความเชื่อหรือค่านิยมของพวกเขา โดยเริ่มตั้งแต่ห้องละหมาดไปจนถึงเสื้อผ้าที่สุภาพ

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาเป็นเมืองท่าที่สำคัญเมืองหนึ่ง ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่างมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีชุมชนโบราณเมืองเก่าแก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรมนิยมประเพณี และการละเล่นพื้นเมือง ศิลปะพื้นบ้านที่สืบทอดกันมาช้านาน สงขลาในบันทึกของพ่อค้าและนักเดินทางชาวอาหรับเปอร์เซียในระหว่างปี พ.ศ. 1993 ถึง 2093 ในนามของเมืองซิงกู หรือ ซิงโคร่า แต่ในหนังสือประวัติศาสตร์ธรรมชาติและการเมืองแห่งราชอาณาจักรสยามของนายกีโลลาส แซร์แวส เรียกเมืองสงขลาว่า “เมืองสิงขร” จึงมีการสันนิษฐานว่าคำว่า สงขลา เพี้ยนมาจากชื่อ สิงหนคร (สิง-หะ-ลา) หรือ สิงขร แปลว่า เมืองสิง เหตุผลที่สงขลามีชื่อว่า สิงหลา สืบเนื่องมาจากพ่อค้าชาวเปอร์เซียอินดีแลนด์เรือมาค้าขายได้เห็นเกาะหนู เกาะแมว เมื่อมองแต่ไกลจะเป็นรูปสิงห์สองตัวหมอบเฝ้าปากเมืองทางเข้าเมืองสงขลา จึงเรียกเมืองนี้ว่า สิงหลา ส่วนคนไทย เรียกว่า เมืองสทิง เมื่อชาวมลายูและชาวฝรั่งเข้ามาติดต่อกับพ่อค้ากับเมืองสทิง ก็เรียกว่า เมืองสิงหลา แต่ออกเสียงเพี้ยนเป็น เซ็งคอร่า อีกเหตุผลหนึ่งอ้างว่า สงขลา เพี้ยนมาจาก “สิงขร” แปลว่า ภูเขา โดยอ้างว่าเมืองสงขลาตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาแดง ต่อมาได้มีการพระประธานนามเจ้าเมืองสงขลาว่า “วิเชียรคีรี” ซึ่งความหมายสอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศ

พระบาทสมเด็จพระจุฬาลงกรณ์เกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระบรมราชวินิจฉัยไว้ว่า “สงขลา” เดิมชื่อ สิงหนคร (สิง-หะ-นะ-คะ-ระ) เสียงสระอยู่ท้าย มลายูไม่ชอบจึงเปลี่ยนเป็นอาและชวามลายูพูดสั้นเร็วตัดหะและนะ ออกคงเหลือ สิง-คะ-รา แต่ออกเสียงเป็น ชิงคะรา หรือ ชิงโครา จนมีการเรียกเป็น สิงกอรา เมืองสงขลาเคยเป็นที่ประทับของพระเทศาภิบาลและอุปราชภายใต้จันสิ้นสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อปี พ.ศ. 2475 ได้ยุบมณฑลและภาคเปลี่ยนเป็นจังหวัดสงขลา จึงเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้จนถึงปัจจุบัน (สมศักดิ์ ตันติเศรณี, 2560: 15-24)

ข้อมูลเกี่ยวกับร้านอาหารฮาลาลในโรงแรม จังหวัดสงขลา รายชื่อสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานบริการอาหาร ฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2559 ประกอบด้วย 7 ร้าน ดังนี้ (กรมการท่องเที่ยวกองพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ, 2560, สื่อออนไลน์)

ตาราง 1. แสดงรายชื่อสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐาน บริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2559

รายชื่อร้านอาหารฮาลาลในโรงแรม	เบอร์โทรศัพท์
1. คริวฮาลาล โรงแรม หาดใหญ่พาราไดส์ แอนด์ รีสอร์ท	073-642222
2. โรงแรมໄໝໂຮງ	074-234366
3. ห้องอาหารนิวยอร์ก โรงแรมหาดใหญ่ฮอติเคย์	074-239555
4. ห้องอาหารสล๊อบเพ็ชร โรงแรมหาดใหญ่ราม่า	074-234560
5. ห้องอาหารแมนดาริน โรงแรมไดอิชิ	074-230730
6. ห้องอาหารเบญจรงค์ โรงแรมวีแอลหาดใหญ่	081-9597938
7. ร้านอาหารแกรนด์ ลาซีซ หาดใหญ่	083-1949819

ที่มา: กรมการท่องเที่ยวกองพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ, 2560, สื่อออนไลน์

ตาราง 2. แสดงรายชื่อโรงแรมฮาลาลที่มีบริการสปาภายในโรงแรมเพื่อการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2559

รายชื่อโรงแรมฮาลาลที่มีบริการสปาภายในโรงแรม	เบอร์โทรศัพท์
1. โรงแรมเซ็นทาราหาดใหญ่	074-352222
2. โรงแรมໄໝໂຮງ	074-234366
3. โรงแรมหาดใหญ่โกลเด้นคราวน์	074-246777

ที่มา: กรมการท่องเที่ยวกองพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ, 2560, สื่อออนไลน์

บทความงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กฤษฎี กาญจนเกิดดี (2541) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้โรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้โรงแรมอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยวในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้ใช้บริการชาวไทยให้ความสำคัญต่อยปัจจัยในการเลือกใช้โรงแรม คือ ปัจจัยด้านราคา อัตราค่าห้องพัก ความสะอาดสบาย ระบบความปลอดภัย สภาพห้องพักและการบริการตามลำดับ ส่วนกลุ่มผู้ใช้บริการชาวต่างประเทศให้ความสำคัญกับปัจจัยในการเลือกใช้โรงแรม คือ ด้านสภาพห้องพัก ความสะอาดสบาย อัตราค่าห้องพัก ระบบความปลอดภัย และค่าบริการตามลำดับในด้านสื่อที่มีผลต่อการเลือกใช้โรงแรมของผู้ใช้บริการ พบว่า กลุ่มผู้ใช้บริการชาวไทยได้รับอิทธิพลจากสื่อประเภทนิตยสารและวารสารการท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อประเภทหนังสือพิมพ์ ซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงแรมในรูปแบบของการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ส่วนกลุ่มผู้ใช้บริการชาวต่างชาติได้รับอิทธิพลจากการตัดสินใจเลือกใช้โรงแรมจากสื่อประเภทสารระสนเทศมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับและใบปลิว สำหรับปัญหาหรืออุปสรรคที่ชาวต่างชาติพบเมื่อพำนักอาศัยในประเทศไทย คือ ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งส่วนมากมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาในการติดต่อสื่อสารระหว่างชาวไทยและชาวต่างชาติ รองลงมา คือ ระดับราคาสินค้าไม่เหมาะสม ด้านที่พักและชาวต่างประเทศที่เข้ามายังประเทศไทยต้องการที่พักที่สะอาดสบายและมีความปลอดภัยควบคู่ไปกับด้านอื่นๆ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางสำหรับการศึกษา อาทิ รูปแบบการใช้บริการโรงแรมชาร์อะห์ ผู้วิจัยได้นำประเด็นของวิธีการศึกษาและผลการศึกษาด้านรูปแบบการให้บริการโรงแรมในประเทศมุสลิมและวิธีการศึกษาแบบเชิงปริมาณ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาครั้งนี้ ดังนั้นผลของการสื่อสารสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการให้บริการโรงแรมมาตรฐานภายใต้กรอบมาตรฐานของที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิม นอกจากนั้นยังมีการศึกษาด้านมาตรฐานฮาลาลและพฤติกรรมผู้บริโภคอาหารฮาลาล ซึ่งใช้วิธีโดยผู้บริโภคเลือกระดับความสำคัญในการบริโภคอาหารฮาลาลนั้นผู้วิจัยนำแนวทางในการประเมินระดับความสำคัญมาใช้ในการศึกษาดังกล่าว อีกประเด็นการศึกษาได้มาตรฐานฮาลาลและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคอาหารมุสลิม

วาสนา ขวัญทองยิ้ม (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวยามราตรีของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในเขตเทศบาลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 ถึง 39 ปีมีสถานภาพสมรส การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000 ถึง 34,999 บาท โดยปัจจุบันด้านทำเลที่ตั้งด้านเศรษฐกิจด้านการเมืองด้านการท่องเที่ยวเป็นต้น

กรอบแนวคิด

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เมื่อแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยจึงทำการลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปขั้นตอนมีดังนี้

1. แบบสอบถามที่ได้รับกับคืนมาผู้วิจัยจะนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
2. ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้วิเคราะห์และอธิบายตัวแปรทางด้านส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

3.1 ค่าสถิติ t-test ใช้ในการทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ตัวอย่าง 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐานในความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อมุสลิมของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในจังหวัดสงขลา

3.2 ค่าสถิติ One Way ANOVA ใช้ในการทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐานในความแตกต่างระหว่างอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สถานะภาพกับปัจจัยส่วนบุคคลและระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรมุสลิมของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในจังหวัดสงขลา

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมาเลเซียในจังหวัดสงขลา ที่ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมาเลเซียส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 26-35 ปี สถานะภาพแต่งงานแล้ว อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจและมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในจังหวัดสงขลา พบว่า ระดับความสำคัญส่วนใหญ่ในด้านต่างๆ มี ดังนี้

2.1 ด้านที่พักแรม มีร้านอาหารในโรงแรม มากที่สุดมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$)

2.2 ด้านร้านอาหาร ให้บริการอาหารไทยตามหลักศาสนาอิสลาม มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.76$)

2.3 ด้านร้านสปา ให้บริการอาหารและเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ มากที่สุดมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.71$)

3. สรุปผลการทดสอบสมมติฐานจากการเปรียบเทียบระดับความสำคัญของที่พักรที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในจังหวัดสงขลา แต่ละด้านจำแนกตาม เพศ อายุ สถานะภาพ อาชีพ และรายได้

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.66$)

ตารางที่ 1

ชื่อตาราง จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลตามปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	174	43.5
หญิง	226	56.5
รวม	400	100.00

หมายเหตุ พบว่า นักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 เป็นเพศหญิง จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5

ตารางที่ 2

ชื่อตาราง ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรค่าระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมของนักท่องเที่ยวชาวมลายูมาเลเซียในจังหวัดสงขลา ด้านที่พักแรม ด้านร้านอาหาร และร้านสปา

ระดับความสำคัญของที่พัก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
ด้านที่พัก	4.67	.22148	มาก
ด้านร้านอาหาร	4.58	.29656	มาก
ด้านร้านสปา	4.45	.49709	มาก
รวม	4.5417	.30360	มาก

หมายเหตุ พบว่า ระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมของนักท่องเที่ยวชาวมลายูมาเลเซียในจังหวัดสงขลา พบว่า ค่าระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิมของนักท่องเที่ยวชาวมลายูมาเลเซียอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.54$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่พัก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.67$) รองลงมาคือ ด้านร้านอาหารมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.58$) และน้อยที่สุดคือคือ ด้านสถานที่สปา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.45$)

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวมลายูมาเลเซียในจังหวัดสงขลา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ข้อมูลได้ข้อสรุปซึ่งอภิปรายได้ ดังนี้

พบว่า เพศที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวมีระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิมของชาวมลายูมาเลเซีย ที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมลายูมาเลเซียให้ความสำคัญต่อบทบัญญัติศาสนาอิสลามด้านที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิมหรือโรงแรมฮาลาล อยู่ในระดับมาก จึงส่งผลให้มีระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ นาวิ ซีนใจ และกนกวดี พิงโพธิ์ทอง; 2555 ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษผลการวิจัย พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศไม่แตกต่างกัน อายุที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมลายูมาเลเซียมีระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิมของชาวมลายูมาเลเซีย ที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมลายูมาเลเซียให้ความสำคัญต่อบทบัญญัติศาสนาอิสลามด้านที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิมหรือโรงแรมฮาลาล อยู่ในระดับมาก จึงส่งผลให้มีระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับนาวิ ซีนใจ และกนกวดี พิงโพธิ์ทอง; 2555 ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษผลการวิจัย พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีความต้องการในการท่องเที่ยวภายในประเทศไม่แตกต่างกัน สถานภาพที่แตกต่างกันมีระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิมของชาวมลายูมาเลเซีย ที่ต่างกัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด สมรส หม้าย และหย่าร้าง จะมีความต้องการท่องเที่ยวที่ต่างกันออกไปกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพแต่งงานแล้วนิยมท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่โสดเพราะต้องการใช้เวลาว่างในการท่องเที่ยวกับครอบครัว และ

ต้องการหาประสบการณ์การใช้ชีวิต ซึ่งไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต แก้วอุทัย;2555 ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติและความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดในกิจกรรมนันทนาการของอุทยานนกน้ำทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีความต้องการที่ไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า อาชีพที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวมุสลิมของชาวมาเลเซียมีระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิมของชาวมาเลเซีย ที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมาเลเซียให้ความสำคัญต่อบทบัญญัติศาสนาอิสลามด้านที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิมหรือโรงแรมฮาลาลอยู่ในระดับมาก จึงส่งผลให้ระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับโลลา หริมเพ็ง; 2559 ได้ศึกษาเรื่องความต้องการพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาลของผู้บริโภคมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานครผลการวิจัย พบว่า รายได้ที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวมุสลิมมีระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรต่อมุสลิม ที่แตกต่างกัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากกว่าจะมีศักยภาพทางการเงินในการเข้าพักที่พักรที่เป็นมิตรต่อมุสลิมในระดับโรงแรมที่สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับโลลา หริมเพ็ง; 2559 ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาลของผู้บริโภคมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานครผลการวิจัย พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีความต้องการการบริหารกิจการฮาลาลที่ไม่แตกต่างกัน รายได้ที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวมุสลิมมีความต้องการการท่องเที่ยวฮาลาลที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งสามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

จากผลการศึกษาระดับความสำคัญของที่พักที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม กรณีศึกษา นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในจังหวัดสงขลานั้น จะเห็นได้ว่าแนวทางดังกล่าวเป็นแนวทางที่ไม่มีความยุ่งยากหรือสลับซับซ้อน หากผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งรับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวได้ให้การสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณ กำลังคน และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการโรงแรมที่พักที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมอย่างเต็มกำลัง หน่วยงานภาคเอกชนหรือประชาชนในชุมชนบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้ความร่วมมือก็จะสามารถทำให้จังหวัดสงขลามีแนวโน้มที่จะทำให้นักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมาเลเซียเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากขึ้นและนั่นหมายถึงรายได้จากการเข้าพักของนักท่องเที่ยวมุสลิมชาวมาเลเซียจะมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ในการจัดการโรงแรมที่พักที่เป็นมิตรกับมุสลิมของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียในจังหวัดสงขลา ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาพื้นที่จากแหล่งอื่นซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากฝั่งทะเล เช่น พื้นที่ภาคเหนือ หรือกรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่พักที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและ

นักท่องเที่ยวมุสลิมประเทศต่างๆ สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ทุกภูมิภาคของประเทศไทย นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าประเทศสิงคโปร์และประเทศอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศที่มีลักษณะภูมิประเทศใกล้เคียงประเทศไทย และประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามและมีนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการจัดการที่พักที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมกับประเทศสิงคโปร์และอินโดนีเซีย เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการโรงแรมที่พักที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิมของประเทศไทยต่อไป

บรรณานุกรม

กรมการท่องเที่ยวกองพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ. (2560). รายชื่อสถานประกอบการที่ผ่านการรับรองมาตรฐานบริการฮาลาลประจำปี 2554. [ระบบ ออนไลน์]. แหล่งที่มา (4 กันยายน 2560).

ความรู้ศาสนาเบื้องต้น. หลักการพื้นฐานอิสลาม. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566, สืบค้นจาก.

https://image.mfa.go.th/mfa/0/XS0Mt9WAaq/migrate_directory/other-20180716-162134-598684.pdf.

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2548). การวางแผนและการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวฮาลาล เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจ 3 ฝ่าย. (2561). สิ่งอำนวยความสะดวก-อาหารฮาลาล. [ระบบ ออนไลน์]. แหล่งที่มา. (15 เมษายน 2561.)

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ปรมะ สตะเวทิน. (2546). หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์

ไพฑูริย์ ไกรพรศักดิ์. (2551). การศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศ ทางตะวันออกกลางในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์นโยบายเพื่อการพัฒนา คณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณภา ปรีอทอง. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตกับพฤติกรรมและสารนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

วุฒิชัย ปูเต๊ะ. (2560). พฤติกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม: หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาวิชาธุรกิจอาเซียน วิทยาลัยบริหารธุรกิจเชิงนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2549). หลักวิจัยการตลาด. [ระบบ ออนไลน์]. บริษัทธรรมสารจำกัด.

ศูนย์วิจัยด้านการตลาดท่องเที่ยว. (2559). สถิติด้านการท่องเที่ยว. สืบค้น 15 มีนาคม 2566, จาก

- https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=411.
- ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว. 2560. แนวโน้มสถานการณ์ท่องเที่ยวไทยปี 2560 และคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวปี 2560. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://tatic.tourismthailand.org/>. (15 มีนาคม 2566).
- สุวสา ชัยสุรัตน์. (2537). หลักการตลาด. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ภูมิบัณฑิต.
- สมศักดิ์ ตันติเศรณี. (2560). มรดกทางสังคม-วัฒนธรรมของย่านเมืองเก่าสงขลา. สงขลา: วันทิพย์.
- สำนักงานโครงการภูาลันันันbaru. (2555). หลักปฏิบัติของศาสนาอิสลาม. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566, สืบค้นจาก. <http://www.yalannanbaru.com/index.php>.
- สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). เศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สี่ของปี 2564. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา. https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=12289. (17 มีนาคม 2566).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.nesdb.go.th> (27 มิถุนายน 2560).
- สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสงขลา. 2560. มัสยิดในจังหวัดสงขลา. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.foicsp.com (22 สิงหาคม 2560).
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. 2551. มาตรฐานการบริการอาหารฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานสถิติรายได้การท่องเที่ยวสงขลา. 2561. สถิติการท่องเที่ยวและกีฬา. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://songkhla.nso.go.th/images/attachments/category/>
- อภาวรรณ ทองมา. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมาตัดสินใจมาท่องเที่ยวบนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ของนักท่องเที่ยวชาวไทย. สาขาการจัดการคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรุณ บิลลีส. (2554). การเสนอรูปแบบการจัดการบริการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม, วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรพรรณ จันทน์อินทร์, เพียงพิศ ศรีประเสริฐ และจิราภา ชาลาธราวัฒน์. (2555). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวฮาลาลฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศมุสลิม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- Din, K.H. 1989. Islam and Tourism, Patterns, Issues and Option. *Annals of Tourism Research*, 16(4), 542-563.
- Global Muslim Travel Index. 2017. [Online]. Available. (17 March 2023).
- Henderson, J.L. (2010). Sharia - Compliant Hotels, Tourism and Hospital Research.
- Nurul Aini Samian, (2018). What is Muslim Friendly or Halal Hotels. [Online]. Available. (21 March 2023).

Safiur-Rahman, (2002). The Standard Elements for Muslim Friendly Accommodation Premises,123.

Nunnally, J. C. (1959). Test and measurement. New York: Mcgraw Hill.

Nunnally, J. C. (1978). Psychometric theory. New York: McGraw-Hill

Samori, Z., & Sabtu, N. (2014). Developing Halal Standard for Malaysian Hotel Industry: An Exploratory Study. Procidia - Social and Behavioral Sciences, 121, 144-157.